ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 20.5.2020
COM(2020) 505 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Γερμανίας του 2020 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Γερμανίας του 2020

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Γερμανίας του 2020 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Γερμανίας του 2020

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών[1], και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών[2], και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 17 Δεκεμβρίου 2019, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη, με την οποία σηματοδοτήθηκε η έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2020 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Στην εν λόγω επισκόπηση ελήφθη δεόντως υπόψη ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων, όπως διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Στις 17 Δεκεμβρίου 2019, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία η Γερμανία συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ.

[1] ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.
[2] ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

(2) Η έκθεση χώρας του 2020 για τη Γερμανία[3] δημοσιεύτηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2020. Στην έκθεση αξιολογήθηκε η πρόοδος της Γερμανίας όσον αφορά την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εξέδωσε το Συμβούλιο στις 9 Ιουλίου 2019[4], η συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν εκδοθεί κατά τα προηγούμενα έτη, καθώς και η πρόοδος της Γερμανίας ως προς την επίτευξη των εθνικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Επιπλέον, η έκθεση περιλάμβανε εμπεριστατωμένη επισκόπηση δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, τα αποτελέσματα της οποίας δημοσιεύτηκαν επίσης στις 26 Φεβρουαρίου 2020. Με βάση την ανάλυσή της, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Γερμανία εμφανίζει μακροοικονομικές ανισορροπίες. Ειδικότερα, το υψηλό πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αντικατοπτρίζει το χαμηλό επίπεδο επενδύσεων σε σχέση με τις αποταμιεύσεις και έχει διασυνοριακό αντίκτυπο.

(3) Στις 11 Μαρτίου 2020, η έξαρση της νόσου COVID-19 κηρύχθηκε επισήμως παγκόσμια πανδημία από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας. Η πανδημία συνιστά σοβαρή κατάσταση έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας για τους πολίτες, τις κοινωνίες και τις οικονομίες. Ασκεί έντονη πίεση στα εθνικά συστήματα υγείας, διαταράσσει τις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, προκαλεί αστάθεια στις χρηματοπιστωτικές αγορές, σοκ στην καταναλωτική ζήτηση, και αρνητικές επιπτώσεις σε διάφορους τομείς. Απειλεί τις θέσεις εργασίας και τα εισοδήματα των πολιτών, καθώς και τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων. Η πανδημία προκάλεσε μεγάλο οικονομικό σοκ, το οποίο έχει ήδη σοβαρές επιπτώσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στις 13 Μαρτίου 2020 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση[5] με την οποία ζητούσε συντονισμένη οικονομική αντίδραση στην κρίση, με τη συμμετοχή όλων των φορέων σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο.

(4) Αρκετά κράτη μέλη έχουν κηρύξει κατάσταση έκτακτης ανάγκης ή έχουν λάβει μέτρα έκτακτης ανάγκης. Τα μέτρα έκτακτης ανάγκης θα πρέπει να είναι αυστηρά αναλογικά, αναγκαία, περιορισμένα χρονικά και σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα. Θα πρέπει να υπόκεινται σε δημοκρατικό έλεγχο και σε έλεγχο από ανεξάρτητη δικαστική αρχή.

(5) Στις 20 Μαρτίου 2020, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης[6]. Η ρήτρα διαφυγής, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, στο άρθρο 6 παράγραφος 3, στο άρθρο 9 παράγραφος 1 και στο άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97, καθώς και στο άρθρο 3 παράγραφος 5 και στο άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97, διευκολύνει τον συντονισμό των δημοσιονομικών πολιτικών σε περιόδους σοβαρής επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας. Στην ανακοίνωσή της, η Επιτροπή κοινοποίησε στο Συμβούλιο την άποψή της σύμφωνα με την οποία, δεδομένης της αναμενόμενης σοβαρής επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας που προκύπτει από την έξαρση της νόσου COVID-19, οι τρέχουσες συνθήκες επιτρέπουν την ενεργοποίηση της ρήτρας. Στις 23 Μαρτίου 2020, οι υπουργοί Οικονομικών των κρατών μελών συμφώνησαν με την εκτίμηση της Επιτροπής. Η ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής επιτρέπει την προσωρινή απόκλιση από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου, εφόσον δεν τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών μεσοπρόθεσμα. Όσον αφορά το διορθωτικό

[3] SWD(2020) 504 final.
[4] ΕΕ C 301 της 5.9.2019, σ. 117.
[5] COM(2020) 112 final.
[6] COM(2020) 123 final.

σκέλος, το Συμβούλιο μπορεί επίσης να αποφασίσει, κατόπιν σύστασης της Επιτροπής, να εγκρίνει αναθεωρημένη δημοσιονομική πορεία. Η γενική ρήτρα διαφυγής δεν αναστέλλει τις διαδικασίες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να αποκλίνουν από τις δημοσιονομικές υποχρεώσεις που θα ίσχυαν κανονικά, ενώ δίνει παράλληλα στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο τη δυνατότητα να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για τον συντονισμό των πολιτικών στο πλαίσιο του Συμφώνου.

(6) Απαιτείται συνεχής δράση για τον περιορισμό και τον έλεγχο της εξάπλωσης της πανδημίας, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των εθνικών συστημάτων υγείας, τον μετριασμό των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων μέσω μέτρων στήριξης των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών και τη διασφάλιση κατάλληλων συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας στον τόπο εργασίας με σκοπό την επανέναρξη της οικονομικής δραστηριότητας. Η Ένωση θα πρέπει να αξιοποιήσει πλήρως τα διάφορα εργαλεία που έχει στη διάθεσή της για να στηρίξει τις προσπάθειες των κρατών μελών σε αυτούς τους τομείς. Παράλληλα, τα κράτη μέλη και η Ένωση θα πρέπει να συνεργαστούν για να προετοιμάσουν τα αναγκαία μέτρα για την επάνοδο των κοινωνιών και των οικονομιών μας στην ομαλότητα και στη βιώσιμη ανάπτυξη, ενσωματώνοντας, μεταξύ άλλων, την πράσινη μετάβαση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, και αντλώντας όλα τα διδάγματα από την κρίση.

(7) Η κρίση λόγω της νόσου COVID-19 ανέδειξε την ευελιξία που παρέχει η ενιαία αγορά για την προσαρμογή σε έκτακτες καταστάσεις. Ωστόσο, για να εξασφαλιστεί η ταχεία και ομαλή μετάβαση στη φάση ανάκαμψης και η ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, υπηρεσιών και εργαζομένων, τα έκτακτα μέτρα που εμποδίζουν την ομαλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς πρέπει να καταργηθούν μόλις παύσουν να είναι πλέον απαραίτητα. Η τρέχουσα κρίση ανέδειξε την ανάγκη για σχέδια ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων στον τομέα της υγείας, τα οποία περιλαμβάνουν ιδίως βελτιωμένες στρατηγικές προμηθειών, διαφοροποιημένες αλυσίδες εφοδιασμού και στρατηγικά αποθέματα βασικών προμηθειών. Πρόκειται για καθοριστικά στοιχεία όσον αφορά την ανάπτυξη ευρύτερων σχεδίων ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων.

(8) Ο ενωσιακός νομοθέτης έχει ήδη τροποποιήσει τα σχετικά νομοθετικά πλαίσια[7] για να δώσει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να κινητοποιήσουν όλους τους αχρησιμοποίητους πόρους από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία, ώστε να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις έκτακτες επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19. Οι τροποποιήσεις αυτές θα παρέχουν πρόσθετη ευελιξία, καθώς και απλουστευμένες και εξορθολογισμένες διαδικασίες. Για να αμβλυνθούν οι πιέσεις στις ταμειακές ροές, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να επωφεληθούν από ποσοστό συγχρηματοδότησης 100 % από τον προϋπολογισμό της Ένωσης για το λογιστικό έτος

---

[7] Κανονισμός (ΕΕ) 2020/460 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαρτίου 2020, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 και (ΕΕ) αριθ. 508/2014 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την κινητοποίηση επενδύσεων στα συστήματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των κρατών μελών και σε άλλους τομείς των οικονομιών τους για την αντιμετώπιση της επιδημικής έκρηξης του COVID-19 (Πρωτοβουλία Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κορωνοϊού) (ΕΕ L 99 της 31.3.2020, σ. 5), και κανονισμός (ΕΕ) 2020/558 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2020, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την παροχή έκτακτης ευελιξίας στη χρήση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων για την αντιμετώπιση της επιδημικής έκρηξης της COVID-19 (ΕΕ L 130 της 24.4.2020, σ. 1).

2020-2021. Η Γερμανία ενθαρρύνεται να αξιοποιήσει πλήρως αυτές τις δυνατότητες για να βοηθήσει τα άτομα και τους τομείς που πλήττονται περισσότερο από τα εν λόγω προβλήματα.

(9) Η κατανομή των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας μεταξύ τομέων και περιφερειών ενδέχεται να είναι άνιση, λόγω διαφορετικών προτύπων εξειδίκευσης. Η κατάσταση αυτή ενέχει τον κίνδυνο να διευρυνθούν οι ανισότητες στο εσωτερικό της Γερμανίας. Σε συνδυασμό με τον κίνδυνο να αποδυναμωθεί προσωρινά η διαδικασία σύγκλισης μεταξύ των κρατών μελών, η τρέχουσα κατάσταση απαιτεί στοχευμένες απαντήσεις πολιτικής.

(10) Στις 20 Απριλίου 2020, η Γερμανία υπέβαλε το εθνικό της πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2020 και, στις 30 Απριλίου 2020, το οικείο πρόγραμμα σταθερότητας του 2020. Τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους.

(11) Η Γερμανία υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και υπόκειται στον κανόνα για το χρέος.

(12) Με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2020, η κυβέρνηση αναμένει ότι το ονομαστικό ισοζύγιο θα επιδεινωθεί από πλεόνασμα 1,4 % του ΑΕΠ το 2019 σε έλλειμμα 7¼ % του ΑΕΠ το 2020. Ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ, μετά τη μείωσή του στο 59,8 % του ΑΕΠ το 2019, αναμένεται να αυξηθεί στο 75¼ % το 2020 σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας του 2020. Οι μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προοπτικές επηρεάζονται από τη μεγάλη αβεβαιότητα που προκαλεί η πανδημία COVID-19.

(13) Ως απάντηση στην πανδημία COVID-19, και στο πλαίσιο συντονισμένης ενωσιακής προσέγγισης, η Γερμανία έχει λάβει δημοσιονομικά μέτρα για την αύξηση της ικανότητας του οικείου συστήματος υγείας, την ανάσχεση της πανδημίας, και την αρωγή προς τα άτομα και τους τομείς που έχουν πληγεί ιδιαίτερα. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2020, τα εν λόγω δημοσιονομικά μέτρα ανέρχονται στο 7,2 % του ΑΕΠ το 2020. Τα μέτρα περιλαμβάνουν στήριξη της ρευστότητας για τις επιχειρήσεις, παροχή στοχευμένης βοήθειας σε μικρές επιχειρήσεις και αυτοαπασχολούμενους μέσω επιχορηγήσεων και δανείων, καθώς και ευκολότερη πρόσβαση σε συστήματα μειωμένου ωραρίου εργασίας για την πρόληψη απολύσεων. Επιπλέον, η Γερμανία εξήγγειλε μέτρα τα οποία, χωρίς να έχουν άμεση δημοσιονομική επίπτωση, θα συμβάλουν στη στήριξη της ρευστότητας για τις επιχειρήσεις και τα οποία εκτιμώνται από το πρόγραμμα σταθερότητας του 2020 σε 24,9 % του ΑΕΠ. Τα εν λόγω μέτρα συνίστανται σε εγγυήσεις δανείων χορηγούμενες κυρίως από την κρατική αναπτυξιακή τράπεζα KfW, καθώς και από το νέο Ταμείο Οικονομικής Σταθερότητας, το οποίο συστάθηκε ως αντίδραση στην πανδημία COVID-19. Σε αντίθεση με το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2020, οι εκτιμήσεις της Επιτροπής δεν θεωρούν ότι οι αναβολές καταβολής φόρων και οι δημοσιονομικές αντισταθμίσεις για τη μείωση των φορολογικών εσόδων λόγω της επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας συνιστούν μέτρα διακριτικής ευχέρειας με δημοσιονομική επίπτωση. Συνολικά, τα μέτρα που έλαβε η Γερμανία συνάδουν με τις κατευθυντήριες γραμμές που ορίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη συντονισμένη οικονομική αντίδραση στην έξαρση της νόσου COVID-19. Η πλήρης εφαρμογή των εν λόγω μέτρων, και στη συνέχεια η επανεστίαση των δημοσιονομικών πολιτικών στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, θα συμβάλουν στη διατήρηση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα.

(14) Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2020 και αμετάβλητες πολιτικές, προβλέπεται ότι το ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης της Γερμανίας θα είναι -7,0 % του ΑΕΠ το 2020 και -1,5 % το 2021. Ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να ανέλθει στο 75,6 % του ΑΕΠ το 2020 και στο 71,8 % το 2021.

(15) Στις 20 Μαΐου 2020, η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση που συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης λόγω της αναμενόμενης υπέρβασης από τη Γερμανία του ορίου του 3 % του ΑΕΠ για το έλλειμμα το 2020. Συνολικά, από την ανάλυση προκύπτει ότι το κριτήριο του ελλείμματος, όπως ορίζεται στη Συνθήκη και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/1997, δεν πληρούται.

(16) Η πρώτη λοίμωξη στη Γερμανία καταγράφηκε στις 27 Ιανουαρίου 2020, ενώ ο αριθμός των κρουσμάτων COVID-19 άρχισε να αυξάνεται εκθετικά τον Μάρτιο του 2020. Στη συνέχεια, οι γερμανικές αρχές αντέδρασαν με περιοριστικά μέτρα προκειμένου να συγκρατηθεί η διασπορά του ιού, π.χ. κλείνοντας τα μη αναγκαία καταστήματα λιανικής πώλησης, τα εστιατόρια, τους χώρους ψυχαγωγίας και πολιτισμού, τις αθλητικές εγκαταστάσεις, τα σχολεία και τα πανεπιστήμια. Όλες οι δημόσιες συγκεντρώσεις άνω των δύο ατόμων απαγορεύθηκαν και ζητήθηκε από τους πολίτες να περιορίσουν στο ελάχιστο όλες τις κοινωνικές επαφές. Η μεταποίηση καθαυτή δεν υποβλήθηκε σε περιοριστικά μέτρα. Ωστόσο, μεγάλα εργοστάσια έκλεισαν για αρκετές εβδομάδες εξαιτίας της διαταραχής του εξωτερικού εμπορίου και της συρρίκνωσης της ζήτησης. Οι οικονομικές προοπτικές επιδεινώθηκαν σε μεγάλο βαθμό, οι δε εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής δείχνουν μείωση του ΑΕΠ κατά 6,5 % το 2020. Παρότι η επέκταση των ρυθμίσεων μειωμένου ωραρίου εργασίας (Kurzarbeit) βοηθά τις επιχειρήσεις να διατηρήσουν τους εργαζομένους τους, η αύξηση της ανεργίας φαίνεται αναπόφευκτη. Σύμφωνα με τις προβλέψεις, η ανεργία αναμένεται να ανέλθει στο 4 % το 2020 και να υποχωρήσει στο 3,5 % το 2021.

(17) Για να αμβλύνει τις οικονομικές επιπτώσεις, η γερμανική κυβέρνηση αντέδρασε γρήγορα και έλαβε εκτεταμένα μέτρα. Έως 50 δισ. EUR προσφέρονται για άμεση βοήθεια (άμεσες επιχορηγήσεις) σε μικρές επιχειρήσεις, αυτοαπασχολούμενους και ελεύθερους επαγγελματίες. Μέσω του νεοσυσταθέντος Ταμείου Οικονομικής Σταθερότητας και της δημόσιας αναπτυξιακής τράπεζας KfW, η κυβέρνηση, με τη χορήγηση δημόσιων εγγυήσεων ύψους τουλάχιστον 822 δισ. EUR (24 % του ΑΕΠ), αύξησε τον όγκο των δανείων και διεύρυνε την πρόσβαση στη δανειοδότηση για επιχειρήσεις διαφόρων μεγεθών, καλύπτοντας έως και το 80-90 % του πιστωτικού κινδύνου της πιστώτριας τράπεζας (σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, έως και το 100 %). Το Ταμείο Οικονομικής Σταθερότητας μπορεί επίσης να στηρίζει μεγάλες εταιρείες παρέχοντας πρόσθετα ίδια κεφάλαια σε προσωρινή βάση. Για την ενίσχυση της ρευστότητας των επιχειρήσεων, έχουν εγκριθεί προσαρμογές στις αναβολές καταβολής φόρων, στις προπληρωμές και στις κυρώσεις. Οι κανόνες περί αφερεγγυότητας έχουν τροποποιηθεί ώστε να αποφεύγονται οι διαδικασίες αφερεγγυότητας λόγω τεχνικής αδυναμίας πληρωμών. Τα επιμέρους ομόσπονδα κράτη (Länder) συμπληρώνουν τα ομοσπονδιακά μέτρα με δικά τους προγράμματα στήριξης. Κατά τη διαδικασία σχεδιασμού και εφαρμογής των μέτρων αυτών πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ανθεκτικότητα του τραπεζικού τομέα. Η κρίση λόγω της νόσου COVID-19 ενδέχεται να ασκήσει περαιτέρω πίεση στην ήδη χαμηλή κερδοφορία του γερμανικού τραπεζικού τομέα. Ως εκ τούτου, φαίνεται δικαιολογημένη η περαιτέρω μείωση του κόστους για τις γερμανικές τράπεζες, ώστε να βελτιωθεί η κερδοφορία και να ελευθερωθούν πόροι για επενδύσεις στην τεχνολογία της πληροφορίας και για τη δημιουργία οργανικού κεφαλαίου. Η περαιτέρω εξυγίανση θα βοηθήσει επίσης στο ζήτημα αυτό.

(18) Μετά από υψηλές επιδόσεις κατά την έναρξη του έτους, η αγορά εργασίας επιδεινώθηκε εξαιτίας της πανδημίας COVID-19 και των σχετικών μέτρων απαγόρευσης της κυκλοφορίας. Για να αμβλύνει τις επιπτώσεις της κρίσης τόσο στην απασχόληση όσο και στην κοινωνία, η κυβέρνηση έχει παράσχει σημαντική στήριξη μέσω του συστήματος μειωμένου ωραρίου εργασίας (Kurzarbeit). Χαλάρωσε τους όρους πρόσβασης στο σύστημα, επέκτεινε αναδρομικά την ισχύ του και σε όσους εργάζονται μέσω εταιρειών προσωρινής απασχόλησης, και αύξησε το ύψος των σχετικών επιδομάτων. Αυτό συμβάλλει στη διατήρηση των θέσεων εργασίας και στην προστασία των εισοδημάτων των νοικοκυριών. Οι εργοδότες λαμβάνουν οικονομική ελάφρυνση καθώς απαλλάσσονται από την υποχρέωση να καταβάλλουν εισφορές κοινωνικής ασφάλισης για τον χρόνο εργασίας που χάθηκε. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στη στήριξη του ελάχιστου εισοδήματος (βάσει του βιβλίου ΙΙ του γερμανικού κώδικα κοινωνικής ασφάλισης –Sozialgesetzbuch/SGB) παρέχει προστασία από την απώλεια εισοδήματος. Οι οικογένειες χαμηλού εισοδήματος υποστηρίζονται μέσω της ευκολότερης πρόσβασης στα επιδόματα τέκνου και μέσω του ελάχιστου εισοδήματος. Επίσης, οι μισθωτές που αντιμετωπίζουν απώλεια εισοδήματος προστατεύονται προσωρινά από τις εξώσεις. Μολονότι η Γερμανία έχει καλές επιδόσεις στον κοινωνικό πίνακα αποτελεσμάτων που στηρίζει τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, εάν δεν εξαλειφθούν τα κενά στην κάλυψη, ενδέχεται να οδηγήσουν σε μείωση του εισοδήματος των ευάλωτων ομάδων στο πλαίσιο της τρέχουσας κρίσης.

(19) Για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στην υγεία, η Γερμανία αξιοποίησε το καθολικό της σύστημα υγείας, το οποίο παρέχει πρόσβαση σε περίθαλψη υψηλής ποιότητας, και κατόρθωσε να αυξήσει γρήγορα την ικανότητά της όσον αφορά τα τεστ και την εντατική θεραπεία. Ωστόσο, η συνεχιζόμενη κρίση λόγω της νόσου COVID-19 αναδεικνύει την ανάγκη να ενισχύεται συνεχώς η ανθεκτικότητα του συστήματος υγείας. Η διαθεσιμότητα νοσηλευτικού προσωπικού και η ελκυστικότητα του νοσηλευτικού επαγγέλματος εξακολουθούν να αποτελούν πρόβλημα. Παρά τον σχετικά υψηλό κατά κεφαλήν αριθμό ενεργών νοσηλευτών, τα νοσοκομεία αναφέρουν ολοένα και συχνότερα θέσεις για νοσηλευτές που παραμένουν κενές. Επίσης, θα μπορούσε να βελτιωθεί και να υποστηριχθεί από ψηφιακά εργαλεία ο συντονισμός μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών υγείας στην πρωτοβάθμια και νοσοκομειακή περίθαλψη, καθώς και μεταξύ της φροντίδας υγείας και της κοινωνικής μέριμνας. Οι υποδομές ηλεκτρονικής υγείας αναπτύσσονται με ταχείς ρυθμούς, αλλά η χρήση των διαδικτυακών υπηρεσιών υγείας και φροντίδας, της ηλεκτρονικής συνταγογράφησης, και της ανταλλαγής ιατρικών δεδομένων παραμένει πολύ κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Ένας νέος νόμος που ψηφίστηκε τον Μάρτιο του 2020 συμβάλλει στον περιορισμό των οικονομικών επιπτώσεων της νόσου COVID-19, πρωτίστως για τα νοσοκομεία και τους ιδιώτες γιατρούς. Ωστόσο, προκειμένου να διατηρηθεί η παροχή περίθαλψης σε όλους τους τομείς, θα πρέπει να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση των ιδρυμάτων υγειονομικής περίθαλψης, καθώς η αναβολή των μη αναγκαίων χειρουργικών επεμβάσεων και θεραπειών έπληξε τα έσοδα των ιδρυμάτων στον τομέα της υγείας, ενώ οι διαθέσιμοι πόροι χρησιμοποιούνται για την αγορά τεστ και εξοπλισμού προτεραιότητας. Έχοντας ισχυρή ερευνητική βάση, η Γερμανία έχει την ικανότητα να λάβει ειδικά μέτρα έρευνας και καινοτομίας για την αντιμετώπιση της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19, όπως η ανάπτυξη εμβολίων και θεραπευτικών μέσων και η ανάπτυξη ενός ερευνητικού δικτύου για τη συνένωση και την ενίσχυση των ερευνητικών δραστηριοτήτων των γερμανικών ιατρικών πανεπιστημίων, αλλά και να παράσχει στήριξη στον Συνασπισμό για Καινοτομίες Επιδημιολογικής Ετοιμότητας.

(20) Για τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης, θα είναι σημαντικό να επισπευσθούν ώριμα έργα δημόσιων επενδύσεων και να προωθηθούν οι ιδιωτικές επενδύσεις. Οι δημόσιες και οι ιδιωτικές επενδύσεις συνέχισαν να αυξάνονται ραγδαία το 2019, αλλά ήταν μικρότερες από τις επενδυτικές ανάγκες. Οι δημόσιες επενδύσεις υπολείπονται του ρυθμού αντικατάστασης στο επίπεδο των δήμων, όπου οι καθυστερήσεις στην υλοποίηση επενδύσεων παραμένουν σε υψηλά επίπεδα στο 4 % του ΑΕΠ και οι επενδύσεις εξακολουθούν να παρεμποδίζονται από περιορισμούς δυναμικότητας και προγραμματισμού. Οι ήδη προγραμματισθείσες επενδύσεις σε πράσινες τεχνολογίες και στην ενέργεια μπορούν να επισπευσθούν, όπως για παράδειγμα τα έργα που αφορούν ανακαινίσεις κτηρίων και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Παρά τις πρόσφατες πρωτοβουλίες, η επίτευξη των βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων στόχων απεξάρτησης από τις ανθρακούχες εκπομπές και των στόχων περί κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 εξακολουθούν να συνιστούν πρόκληση. Το ίδιο ισχύει και για τους στόχους για το περιβάλλον και την ενεργειακή απόδοση, καθώς οι τιμές, και ιδίως οι χαμηλές τιμές του πετρελαίου λόγω της τρέχουσας κρίσης της νόσου COVID-19, λειτουργούν ως αντικίνητρο για την φιλική προς το κλίμα και το περιβάλλον συμπεριφορά. Η μετασχηματισμός της Γερμανίας σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία θα απαιτήσει σημαντικές ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις επί σημαντικό χρονικό διάστημα στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τις υποδομές ηλεκτρικής ενέργειας, την ενεργειακή απόδοση, την κυκλική οικονομία, και τις βιώσιμες μεταφορές, μεταξύ άλλων. Επιπλέον, η γερμανική Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου επέκρινε την οικονομική αποδοτικότητα των μέτρων που σχετίζονται με τη μετάβαση στην πράσινη ενέργεια. Προκειμένου να αξιοποιηθούν τα οφέλη ενός πλήρως ολοκληρωμένου βιώσιμου συστήματος ενέργειας, απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες και συνεχείς επενδύσεις στα ενεργειακά δίκτυα, με συνέπεια όσον αφορά τα τιμολογιακά μηνύματα. Η καθαρή κινητικότητα μπορεί να προαχθεί με κατάλληλα κανονιστικά μέτρα και με μεγαλύτερες και ταχύτερες επενδύσεις σε βιώσιμες υποδομές μεταφορών και σε λύσεις καθαρής κινητικότητας. Πρόσθετες επενδύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη είναι αναγκαίες για την ανάκαμψη προς μια πιο βιώσιμη και ανταγωνιστική οικονομία. Οι δαπάνες για την εκπαίδευση και την έρευνα παρέμειναν στο 9,1 % του ΑΕΠ το 2018, υπολειπόμενες του εθνικού στόχου του 10 %. Οι ιδιωτικές επενδύσεις έρευνας και ανάπτυξης συγκεντρώνονται ολοένα και περισσότερο σε μεγάλες επιχειρήσεις. Η προσφορά στέγης παρέμεινε αρκετά κάτω από τον στεγαστικό στόχο της κατασκευής 375 000 νέων διαμερισμάτων ετησίως μεταξύ 2017 και 2021, παρά τα μέτρα πολιτικής. Πολιτικές που ενθαρρύνουν τις επενδύσεις σε νέες κατοικίες θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν αυτή την ανισορροπία και να βελτιώσουν την οικονομική προσιτότητα της στέγασης. Ο προγραμματισμός του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης για την περίοδο 2021-2027 θα μπορούσε να βοηθήσει τη Γερμανία να αντιμετωπίσει ορισμένες από τις προκλήσεις που δημιουργεί η μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία, ιδίως στις περιοχές που καλύπτονται από το παράρτημα Δ της έκθεσης χώρας. Με τον τρόπο αυτόν, η Γερμανία θα μπορέσει να αξιοποιήσει όσο το δυνατόν καλύτερα το εν λόγω ταμείο.

(21) Οι σύγχρονες ψηφιακές υποδομές και ψηφιακές υπηρεσίες είναι ζωτικής σημασίας όταν περιορίζεται η κινητικότητα. Οι επενδύσεις σε ψηφιακές υποδομές και δημόσιες υπηρεσίες μπορούν να στηρίξουν την οικονομική ανάκαμψη και να συμβάλουν στη μείωση του χάσματος της Γερμανίας έναντι άλλων χωρών όσον αφορά την κάλυψη των δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας, το οποίο παραμένει σημαντικό. Στη Γερμανία, η εν λόγω κάλυψη ήταν 32,7 % το 2019, έναντι μέσου όρου 44 % της ΕΕ, ενώ η κάλυψη των συνδέσεων οπτικής ίνας έως τον χώρο του χρήστη (FTTP) ήταν

10,5 %, πολύ κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ που ήταν 33,5 %. Η κρίση λόγω της νόσου COVID-19 ανέδειξε τη σημασία των συνδεδεμένων ψηφιακών υπηρεσιών. Τα κενά συνδεσιμότητας μπορούν να αποτελέσουν βασικό παράγοντα παρεμπόδισης των επενδύσεων στην ψηφιοποίηση, ιδίως για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), οι οποίες συνεχίζουν να υιοθετούν με αργούς ρυθμούς τις ψηφιακές τεχνολογίες. Η Γερμανία εξακολουθεί να υστερεί σε ό,τι αφορά τις ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες μεταξύ των κρατών μελών, παρά τη βελτίωση των υπηρεσιών αυτών για τις επιχειρήσεις. Ωστόσο, το επίπεδο διαδικτυακής αλληλεπίδρασης μεταξύ των δημόσιων αρχών και του κοινού είναι πολύ χαμηλό. Η εφαρμογή του νόμου περί ηλεκτρονικής πρόσβασης (Onlinezugangsgesetz/OZG) προχωρά με αργούς ρυθμούς, και θα είναι δύσκολο να επιτευχθεί ο στόχος της ψηφιοποίησης και των 575 υπηρεσιών έως το τέλος του 2022. Προκειμένου να επιτευχθούν ουσιαστικότερες βελτιώσεις στην ψηφιακή δημόσια διοίκηση, ο νόμος θα πρέπει να εφαρμόζεται από όλους τους εμπλεκόμενους δημόσιους φορείς —ομοσπονδιακές αρχές, αρχές των ομόσπονδων κρατών και αρχές της τοπικής αυτοδιοίκησης.

(22) Είναι σημαντικό να περιοριστεί σε χαμηλό επίπεδο η κανονιστική και διοικητική επιβάρυνση για την εφαρμογή των μέτρων στήριξης και άλλων διαδικασιών. Η διατήρηση της διοικητικής επιβάρυνσης στο ελάχιστο όσον αφορά την πρόσβαση σε μέτρα στήριξης θα πρέπει να διασφαλίσει ότι οι μικρότερες επιχειρήσεις λαμβάνουν την ίδια στήριξη από τους ενδιάμεσους φορείς όπως και οι μεγαλύτερες. Ο ευρύτερος περιορισμός άλλων διοικητικών επιβαρύνσεων, δηλαδή πέραν των μέτρων στήριξης, π.χ. με την εφαρμογή ευελιξίας στις μη βασικές γραφειοκρατικές διαδικασίες, μπορεί να παράσχει πρόσθετη βοήθεια στις ΜΜΕ.

(23) Ήδη πριν από την εκδήλωση της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19, η τεχνολογική πρόοδος μετασχημάτιζε την αγορά εργασίας, απαιτώντας αύξηση της χρηματοδότησης για εκπαίδευση και κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της επανεκπαίδευσης και της αναβάθμισης των δεξιοτήτων, καθώς και της βελτίωσης των ψηφιακών δεξιοτήτων. Η κρίση λόγω της νόσου COVID-19 κατέστησε ακόμα πιο επιτακτική αυτή την ανάγκη, ιδίως στην περίπτωση των εργαζομένων σε τομείς που μπορεί να επηρεαστούν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από την κοινωνική αποστασιοποίηση, ή των εργαζομένων που κινδυνεύουν να μείνουν άνεργοι. Η αιφνίδια μετάβαση σε μια πιο ψηφιοποιημένη κοινωνία και στην κατ' οίκον εκπαίδευση μπορεί να αποτελέσει ιδιαίτερη πρόκληση για τους ευάλωτους μαθητές, σπουδαστές και φοιτητές που δεν έχουν πρόσβαση σε ψηφιακές λύσεις και στήριξη στο σπίτι. Σε αυτούς συμπεριλαμβάνονται και οι μαθητές, σπουδαστές και φοιτητές με αναπηρία. Ιδιαίτερη μέριμνα απαιτείται ώστε όλοι οι μαθητές, οι σπουδαστές και οι φοιτητές να αποκτήσουν τις βασικές δεξιότητες που ορίζονται στο πρόγραμμα σπουδών και οι μήνες της διαταραχής λόγω της νόσου COVID-19 να μην οδηγήσουν σε μια ολόκληρη ζωή μειονεξίας. Οι ήδη υφιστάμενες ανισότητες όσον αφορά τις βασικές δεξιότητες, οι οποίες συνδέονται με το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον και το μεταναστευτικό υπόβαθρο, κινδυνεύουν να επιδεινωθούν. Η κρίση ανέδειξε τη σημασία της περαιτέρω ανάπτυξης του εκπαιδευτικού συστήματος για την προώθηση μιας έξυπνης και χωρίς αποκλεισμούς ανάκαμψης και για τη συνέχιση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης.

(24) Ενώ οι παρούσες συστάσεις επικεντρώνονται στην αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας και στη διευκόλυνση της οικονομικής ανάκαμψης, οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2019, που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 9 Ιουλίου 2019, κάλυπταν επίσης μεταρρυθμίσεις απαραίτητες για την αντιμετώπιση μεσοπρόθεσμων έως και μακροπρόθεσμων διαρθρωτικών

προκλήσεων. Οι εν λόγω συστάσεις παραμένουν επίκαιρες και θα συνεχιστεί η παρακολούθησή τους καθ' όλη τη διάρκεια του ετήσιου κύκλου του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του επόμενου έτους. Το ίδιο ισχύει και για τις συστάσεις που αφορούν οικονομικές πολιτικές σχετικές με επενδύσεις. Αυτές οι τελευταίες συστάσεις θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για τον στρατηγικό προγραμματισμό της χρηματοδότησης της πολιτικής συνοχής μετά το 2020, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα μέτρα άμβλυνσης της τρέχουσας κρίσης και τις στρατηγικές εξόδου από αυτήν.

(25) Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο παρέχει το πλαίσιο για τον συνεχή συντονισμό της οικονομικής πολιτικής και της πολιτικής για την απασχόληση στην Ένωση, ο οποίος μπορεί να συμβάλει σε μια βιώσιμη οικονομία. Τα κράτη μέλη έχουν καταγράψει, στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρυθμίσεων για το 2020, την πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς την εφαρμογή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών. Διασφαλίζοντας την πλήρη εφαρμογή των κατωτέρω συστάσεων, η Γερμανία θα συμβάλει στην πρόοδο της επίτευξης των ΣΒΑ και στην κοινή προσπάθεια να διασφαλιστεί η ανταγωνιστική βιωσιμότητα στην Ένωση.

(26) Ο στενός συντονισμός μεταξύ των οικονομιών της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης έχει καθοριστική σημασία για να επιτευχθεί ταχεία ανάκαμψη από τις οικονομικές επιπτώσεις της νόσου COVID-19. Ως κράτος μέλος με νόμισμα το ευρώ —και λαμβανομένων υπόψη των πολιτικών κατευθύνσεων της Ευρωομάδας— η Γερμανία θα πρέπει να διασφαλίσει ότι οι πολιτικές της εξακολουθούν να συνάδουν με τις συστάσεις για τη ζώνη του ευρώ και παραμένουν συντονισμένες με εκείνες των άλλων κρατών μελών της ζώνης του ευρώ.

(27) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2020, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Γερμανίας και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2020 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας του 2020 και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2020, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς τη Γερμανία κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στη Γερμανία, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους ενωσιακούς κανόνες και κατευθύνσεις, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε ενωσιακό επίπεδο κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων.

(28) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το Πρόγραμμα Σταθερότητας του 2020 και η γνώμη του[8] αποτυπώνεται ιδίως στη σύσταση 1 κατωτέρω.

(29) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2020 και το πρόγραμμα σταθερότητας του 2020. Στις παρούσες συστάσεις λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη αντιμετώπισης της πανδημίας και διευκόλυνσης της οικονομικής ανάκαμψης ως πρώτο απαραίτητο βήμα για να καταστεί δυνατή η προσαρμογή των ανισορροπιών. Οι συστάσεις που αφορούν άμεσα την αντιμετώπιση των μακροοικονομικών ανισορροπιών οι οποίες εντοπίστηκαν από την Επιτροπή βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αντικατοπτρίζονται στη σύσταση 2,

[8] Βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου.

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Γερμανία να μεριμνήσει το 2020 και το 2021 προκειμένου:

1. να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα, σύμφωνα με τη γενική ρήτρα διαφυγής, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας, τη βιωσιμότητα της οικονομίας και, ακολούθως, τη στήριξη της ανάκαμψης· όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, να επιδιώξει την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, με παράλληλη ενίσχυση των επενδύσεων· να κινητοποιήσει επαρκείς πόρους και να ενισχύσει την ανθεκτικότητα του συστήματος υγείας, μεταξύ άλλων με την ανάπτυξη υπηρεσιών ηλεκτρονικής υγείας (eHealth)·

2. να επισπεύσει ώριμα έργα δημόσιων επενδύσεων και να προωθήσει τις ιδιωτικές επενδύσεις για την τόνωση της οικονομικής ανάκαμψης· να εστιάσει τις επενδύσεις στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, ιδίως στις βιώσιμες μεταφορές, στα καθαρά, αποδοτικά και ολοκληρωμένα ενεργειακά συστήματα, στις ψηφιακές υποδομές και δεξιότητες, στη στέγαση, στην εκπαίδευση και στην έρευνα και καινοτομία· να βελτιώσει τις ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες σε όλα τα επίπεδα και να προωθήσει τη ψηφιοποίηση σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις· να μειώσει τη κανονιστική και διοικητική επιβάρυνση των επιχειρήσεων.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος